

Commenter en grec moderne le texte suivant et le traduire de la ligne 15 à la ligne 41.

Κι όμως, αυτό το βιβλίο πρέπει να το γράψω.

Ας αλλάξω τρόπο. Τι είναι ένας τόπος, τι είναι ο κόσμος μας, αν όχι οι άνθρωποι που τους δίνουν μια ψυχή; Και η ανάγκη που με σπρώχνει σε τούτο εδώ το γράψιμο δεν είναι άλλη παρά να μιλήσω σε έναν άνθρωπο· να μιλήσω προσωπικά σ' εσένα.

Πάνε πάνω από δέκα χρόνια που σχεδιάζα κάποιο άλλο βιβλίο — σκόπευα να το τιτλοφορήσω «Πατρίδα σου είναι αυτή η εξορία». (Δες: η ίδια σκέψη με κυνηγάει και τώρα, αλλά η σημερινή παραλλαγή της ηχεί — πώς να το πω; — λιγότερο κατηγορηματικά, πιο απορητικά και πάντως λιγότερο πικρά. Τι δείχνει τούτο; Μήπως ότι την ελπίδα τη θρέφει καλύτερα η απελπισία;)

Σε εκείνο λοιπόν το εσαεί αγέννητο βιβλίο (που όμως ξαναγεννιέται με άλλη μορφή στο σημερινό) θα άνοιγα έναν διάλογο μ' εσένα — τον άγνωστο αναγνώστη. Οραματιζόμουν ένα έργο που θα το γράφαμε μαζί, αν μπορεί να γίνει τέτοιο πράγμα. Γύρευα να υφάνω ένα δίκτυο διαλόγων με πολλούς φανταστικούς συνομιλητές, εμπνευσμένους από φίλους, γνωστούς και ξένους και από τις απόψεις τους για τον κόσμο (έτσι δεν δουλεύει ο μυθιστοριογράφος;). Η ιδέα γεννιόταν από το θέαμα της καθημερινής ζωής. Παρατηρούσα, ας πούμε, σε κάποια θορυβώδη καφετέρια μια παρέα νέων γύρω στα δεκαοχτώ, με μπαλωμένα ή τρύπια τζιν, μαλλιά καρφάκια και κινητά κολλημένα στο αυτί· και προσέχοντας το ευαίσθητο βλέμμα ενός εφήβου τον φαντάστηκα (κοίτα τι χίμαιρες πλάθει το μυαλό ενός συγγραφέα!)

30 να αμφισβητεί προκαταβολικά τον τίτλο μου: «Μα δεν
αισθάνομαι διόλου εξόριστος κι ούτε η λέξη πατρίδα
μού λέει πολλά πράγματα». Και με είδα να τον συμ-
βουλεύω να μην κάνει προπαντός τον κόπο να πιάσει
το βιβλίο... όταν θα κυκλοφορούσε: «Προς τι να το
35 διαβάσεις, αν η ζωή που ζεις δεν σου αφήνει ούτε ένα
αίσθημα πατρίδας ούτε μια γεύση εξορίας; Μακάρι έτσι
να περνάς καλά. Μα περίμενε ίσως κάποια χρόνια.
Ποιος ξέρει; Μια μέρα μπορεί να νιώσεις διαφορετικά.
Και τότε, αν μία στο εκατομμύριο συναντήσεις στον
40 δρόμο σου ένα βιβλίο σαν αυτό, δεν αποκλείεται να έχει
κάτι να σου πει».

Τα χρόνια πέρασαν. Και τώρα συλλογιέμαι ότι ο
έφηβος εκείνος, ή ένας άλλος που του έμοιαζε —μπορεί
και να είσαι εσύ που με διαβάζεις τούτη τη στιγμή—,
45 θα νιώθει όντως διαφορετικά. Κοντεύει —κοντεύεις— τα
τριάντα. Έχεις στο χέρι ένα πτυχίο που δεν ξέρεις σε
τι θα σου χρησιμέψει. Ψάχνεις για δουλειά — για την
ώρα τα βγάζεις πέρα με τα χρήματα των γονιών σου
ή με μικροδουλειές του ποδαριού. Σκέφτεσαι, ίσως, να
50 ξενιτευτείς — αλλά θα βρεις δουλειά στα ξένα; Και ανα-
ρωτιέσαι κάθε τόσο: «Τι θα κάνω σ' αυτή τη χρεοκο-
πημένη χώρα; Και τι ζωή θα ζήσω αν πάω σε άλλη
χώρα;»

Δεν έχω λοιπόν κάποιο δίκιο να υποθέσω πως σή-
55 μερα αισθάνεσαι ξεκρέμαστος, ξένος στον ίδιο σου τον
τόπο; Κι αν είναι έτσι, άραγε δεν αναζητάς κάποιας
λογής πατρίδα, ακόμα κι αν ετούτη η λέξη δεν σημαί-
νει πολλά για σένα — πες την, αν προτιμάς, νόημα ζωής.
Να λοιπόν που ο χθεσινός μου λόγος μπορεί να έρθει
60 τώρα να σε βρει. Ίσως να έχω στ' αλήθεια κάτι να σου
παραδώσω.

Γιάννης Κιουρτσάκης (1941-),
Γυρεύοντας στην εξορία την πατρίδα σου, 2014.